

сприймається через своє власне поле свідомості. Інакше художнє явище залишається не пережитим, усвідомленим а лише поіменованим.

Означені методологічні підходи мають важливе значення у формуванні мистецьких орієнтацій учнів старшого шкільного віку, однак потребують конкретизації форм і методів педагогічної роботи означеного напрямку.

Література:

1. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г. М. Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 274 с.
2. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник / О. П. Рудницька. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
3. Шевченко Г. П. Духовність та духовна культура особистості / Г. П. Шевченко // Формування духовної культури учнівської молоді засобами мистецтва : [монографія]. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – С. 3–38.

Пет'ко Л.В.

Ph.D., Associate Professor, Department of English Philology
Dragomanov National Pedagogical University (Ukraine, Kyiv)

FORMATION OF PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGE TEACHING ENVIRONMENT IN THE CONDITIONS OF UNIVERSITY FOR STUDENTS OF ART SPECIALTIES

Петько Л.В.

к.пед.н., доцент

НПУ імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

This article is devoted to describing of formation of the professionally oriented foreign language environment for future choreographers and musicians in the conditions of university. The author gives some examples in this way.

Key words: *formation of professionally oriented foreign language teaching environment, university, students, «Music Art», «Choreography», students, foreign language.*

Описується формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету для майбутніх музикантів та хореографів. Автором наведено приклади цього процесу.

Ключові слова: *формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища, університет, студенти, «Хореографія», «Музичне мистецтво», іноземна мова.*

У колі окресленого нашу увагу привернув аналіз українськими вченими психологічної класифікації професій запропонованих Є.О. Клімовим, будучи однією з універсальних класифікацій у вітчизняній психологічній практиці, яка містить комплекс таких ознак, як предмет, мета, знаряддя, засоби, умови праці. Формула «Моя професія» складається з чотирьох ярусів: перший – типи професій, другий – класи (гностичні, перетворюючі, дослідницькі), третій – відділи професій (ручного типу, машинно-ручного, автомат, професії з перевагою функціональних засобів праці), четвертий – групи професій за ознакою предметних і соціальних умов праці. Причому, на основі відмінностей у предметах праці професії поділяються на 5 типів: «людина-природа», «людина-техніка», «людина-людина», «людина-знакова система», «людина-художній образ». Тоді формула «Моя професія» або професія-мрія (що вибирає суб'єкт вибору) складається з чотирьох позицій (тип, клас, відділ, група професій). Експериментальне дослідження, проведене за методикою Е.О.Клімова, серед випускників одинадцятих класів у м. Суми засвідчило, що тип професії «Людина-людина» притаманний більше дівчатам, ніж хлопцям на 33%; «Людина-техніка» – більше хлопцям, ніж дівчатам на 18%, «Людина-знакова система» і «Людина-художній образ» обрали для себе майже у рівній кількості хлопці (20%; 30%) і дівчата (18%; 28%); тип «Людина-природа» обрали у своїх відповідях лише дівчата (18%) [5, с. 31–32].

Отже, обрання та вступ до Факультету мистецтв НПУ імені М.П. Драгоманова свідчить, що вступники свідомо вибрали майбутню професію, що пов'язана з музичним мистецтвом (учитель музики, піаніст, диригент, скрипаль і т.ін.) та хореографією, з огляду на минулий досвід особистості, який трансформується в майбутню професійну мистецьку діяльність, причому треба наголосити, що особа, яка вступає займає активну позицію у своєму власному виборі майбутньої професійної діяльності.

Наше твердження базується на даних опитування серед першокурсників, які опановують спеціальність «Музичне мистецтво», стосовно мотивів, що мали вплив на вибір зазначеної спеціальності, яке ми проводили у 2009, 2010, 2011, 2012 рр. на денній і заочній формах навчання.

На питання «Хто вплинув на Вас у виборі спеціальності «Музичне мистецтво» в НПУ імені М.П. Драгоманова?» ми отримали відповіді, представлені на табл. 1.

Порівняльний аналіз отриманих відповідей дає можливість визначити пріоритетні мотиви вступу першокурсників (денна форма навчання), здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Музичне мистецтво», а саме «за моїми здібностями» поставлено на 1 місце (86 респ.), «пов'язую з професійною діяльністю у майбутньому» – 2 м. (79 респ.), «за власним вибором» – 3 м. (73 респ.). Студенти заочної форми навчання 1 місце віддали «пов'язую з професійною діяльністю у майбутньому» (101 респ.), 2 м. – «за моїми здібностями» (98 респ.), 3 м. – «за власним вибором» (84 респ.), як і студенти стаціонару.

Таблиця 1

Мотиви першокурсників щодо обрання спеціальності «Музичне мистецтво»

№	Мотиви	Денна	Заочна	Разом
		К-сть респондентів		
		89	102	191
1.	За власним вибором	73	84	157
2.	Пов'язую із професійною діяльністю у майбутньому	79	101	180
3.	Музика – це моє життя	41	69	110
4.	За моїми здібностями	86	98	184
5.	За порадою вчителів музичної школи	25	16	41
6.	Наполягали батьки, родичі	30	19	49

Названі мотиви, які стали головними у виборі напрямку освіти, на нашу думку, свідчать про те, що заочники дійсно пов'язують своє навчання з професійною діяльністю, тому що з опитаних 102 респ. працюють у сфері музичного виховання 91 респ. У студентів денної форми навчання цей мотив на 2 місці, позаяк вони вважають (86 респ.), що будуть отримувати майбутню спеціальність «за своїми здібностями» – 1 місце. Якщо розглянути сумарні показники респондентів-першокурсників денної та заочної форм навчання, то на 1 м. – «за моїми здібностями» (184 респ.), 2 м. – пов'язую з професійною діяльністю у майбутньому» (180 респ.), 3 м. – «за власним вибором» – (157 респ.), що свідчить, що здобувачі вищої освіти свідомо зробили свій вибір, прийшли навчатися «невипадкові люди», готувалися роками до вступу в університет, про що свідчить 4 місце мотива «музика – це моє життя» у студентів обох форм навчання (110 респ.).

Таблиця 2

Мотиви першокурсників щодо обрання спеціальності «Хореографія»

№	Мотиви	Денна	Заочна	Разом
		К-сть респондентів		
		110	114	224
1.	За власним вибором	85	112	197
2.	Пов'язую із професійною діяльністю у майбутньому	104	114	118
3.	Танець – це моє життя	96	94	190
4.	За моїми здібностями	102	99	201
5.	За порадою вчителів	43	34	77
6.	Наполягали батьки, родичі, друзі	56	27	83

Повертаючись до розгляду мотивів вступу першокурсників на Факультет мистецтв, але вже здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Хореографія», нами було також проведено анкетування студентів у 2009, 2010, 2011, 2012 рр. денної і заочної форм навчання, результати якого викладено на табл. 2.

Отримані дані засвідчили, що перше місце відведено мотиву «пов'язую із професійною діяльністю у майбутньому» як студентами стаціонару (104 респ.), так і заочниками (114 респ.). Друге місце – «за моїми здібностями» у стаціонара (102 респ.), тоді як заочники надали перевагу – «за власним вибором» (112 респ.). Третє місце – «танець – моє життя» у стаціонара (96 респ), тоді як у заочників – «за моїми здібностями» (99) випереджає тільки на 5 голосів мотив «танець – моє життя» (94 респ.), який опинився на 4 м.

На нашу думку, високі показники мотивів «пов'язую із професійною діяльністю у майбутньому» та «за власним вибором» серед студентів-заочників можна пояснити тим, що вони вже професійно адаптовані до майбутньої професії, працюють керівниками танцювальних колективів, гуртків і т.ін.

Таким чином, отримавши відносно достовірну інформацію щодо мотивації вступу студентів на спеціальність «Музичне мистецтво» та «Хореографія», можна стверджувати, що здобувачі адекватно презентують себе щодо вибору майбутньої творчої професії, причому більшість з них оцінили таку властиву їм якість як «за моїми здібностями», що стало одним із визначальних моментів у виборі майбутньої професії як музиканта, так і хореографа.

Водночас, серед особливостей мотиваційної сфери у студенток, що займаються музичним мистецтвом найбільш значимими мотивами визначають самореалізацію та самовдосконалення, отримання задоволення від діяльності, бажання пізнати щось нове і досягнення майстерності у справі, що обрали; товариськість та надбання соціального статусу (мотивація досягнення), притаманне бажання різностороннього розвитку [1, с. 34-36].

Винагідно зазначимо, що для абітурієнтів, які вступають на спеціальності «Музичне мистецтво» та «Хореографія» передбачено проведення творчого конкурсу, який вступниками готується заздалегідь, і стає інструментом визначення їхньої професійної придатності. Тому, можна сказати, що професійна спрямованість студентів-першокурсників розвивалася і формувалася ще до вступу до університету роками кропіткої праці з дитинства чи на музичній ниві, чи біля балетного станка, тому саме підхід до вибору професії у студентів-хореографів та музикантів пов'язаний з їхнім попереднім досвідом, але у той же час, процес професійного самовизначення простирається у майбутнє і, наголосимо, що цей «процес досить складний і зумовлений впливом низки факторів [3, с. 80]», який вимагає наповнення навчального середовища, де перебувають студенти, актуальним та професійно значущим смислом.

З огляду на викладене перед університетською освітою посилюється актуальність проблеми формування професійно орієнтованого навчального середовища для отримання студентами певної системи знань, умінь і навичок для успішної у майбутньому професійної діяльності, сформувані творчу індивідуальність кожного її здобувача. Ця теза вимагає актуалізувати феномен музичної та танцювальної інтерпретації у навчальному процесі майбутніх музикантів і хореографів, за допомоги якого формувати професійні та особистісні якості майбутнього випускника вищої школи. У площині наших наукових розвідок ми зупинилися на проблемі формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища (ПОІНС) в умовах університету для студентів спеціальностей «Музичне мистецтво» та «Хореографія».

Зрозуміло, що кожен музикант або хореограф – творча особистість, що виражається тільки у характерному для них стилі виконання хореографічної композиції чи манері музичної інтерпретації окремого музичного твору, з огляду на те, що творчість – це самостійний процес митця, який уособлює все надбане у процесі навчання, і де вивляється самоактуалізація людини. Це зумовлює майбутніх спеціалістів опрацьовувати багато іншомовних джерел, знайомитися із шедеврами музичного та хореографічного світового надбання, зарубіжними музичними та танцювальними школами та їхніми представниками,

літературними джерелами, художніми образами, які втілені в музичні твори чи хореографічні постановки.

При цьому треба врахувати, що ми працюємо зі студентами, які обрали тип професії «Людина-художній образ», що передбачає творчий характер діяльності. Отже, наведемо приклад формування ПОІНС на основі вивчення вірша Мері Ховітт «Павук і Муха» [4] з метою формування професійної компетентності майбутніх музикантів і хореографів.

Приклад 1. *Практична мета:* розвиток умінь творчого переосмислення тексту вірша М.Ховітт «The Spider and the Fly». Творчість американського композитора і піаніста Вільяма Гіллока (William L. Gillock, 1917–1993). Розвиток уміння вилучати й інтерпретувати естетичну інформацію.

Професійна мета: створення музичних образів головних персонажів вірша М.Ховітт «The Spider and the Fly» американським композитором і піаністом Вільямом Гіллоком. Ознайомлення з технікою виконання п'єси для ф-но «Drifting Clouds» Вільяма Гіллока –техніка переносу лівої руки.

Вправа: рецептивно-репродуктивна умовно-комунікативна.

Інструкція: Listen to a piece of music by William Gillock «Dragon Fly» [2] and give characteristic of harmony and texture of it. Describe music image of the Fly. William Gillock was called «the Schubert of children's composers», wasn't he? Listen to a lesson by Abby Schissler «How to play «Drifting clouds» by William Gillock [6]. This piece is a great piece to explore the keyboard with hand over hand.

Спосіб виконання: усно.

Контроль: безпосередній з боку викладача, взаємоконтроль студентів.

Література:

1. Бурченкова Л.Ш. Личностные особенности девушек позднего юношеского возраста, занимающихся разными видами творчества / Л.Ш.Бурченкова // *Moderní vymoženosti vědy* – 2014 : Materiály X mezinárodní vědecko-praktická konference.– Díl 22. Psychologie a sociologie ; Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák. – Praha : Publishing House «Education and Science» s.r.o – S. 30–38.
2. Гиллок Уильям. Пьесы Dragon Fly & At the Ballet, ф-но Игорь Галенков [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.youtube.com/watch?v=IZ5hqJh37Yw>
3. Лавриненко Н.С. Мотив профессионального выбора студентов как фактор готовности к будущей профессии / Н.С. Лавриненко // *Věda a technologie: krok do budoucnosti* – 2014 : Materiály X mezinárodní vědecko-praktická konference. – Díl 20. Psychologie a sociologie; Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák. – Praha: Publishing House «Education and Science» s.r.o, 2014. – S. 79–83.
4. Петько Л.В. Формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету на основі інтерпретації лінгвостилістичних засобів вірша Мері Ховітт «Павук і Муха» / Л.В.Петько // Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць. – Переяслав- Хмельницький : «Видавництво К С В», 2016. – Випуск 21.
5. Щербакова І.М. Актуальні питання психологічної класифікації професій // І.М.Щербакова, В.В.Альшевська // *Věda a vznik* – 2013/2014 : Materiály X mezinárodní vědecko - praktická konference. – Díl 27. Psychologie a sociologie; Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák. – Praha: Publishing House «Education and Science» s.r.o, 2014. – S. 30–33.
6. How to play *Drifting clouds* by William Gilloc [Web site]. – Access mode: <http://www.onlineviolin.net/piano-lesson-drifting-clouds-by-william-gillock/>

Skvortsova Svetlana

doctor of pedagogical Sciences, Professor

South-Ukrainian National Pedagogical university named after K. D. Ushynsky

METHODICAL TASK AND EDUCATIONAL- METHODICAL TASK: CONCEPTS CORRELATION

Скворцова С. А.

доктор педагогических наук, профессор

*ГУ «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К.Д. Ушинского»,
Одесса*

МЕТОДИЧЕСКАЯ ЗАДАЧА И УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКАЯ ЗАДАЧА: СООТНОШЕНИЕ ПОНЯТИЙ